

UNHCR
The UN Refugee Agency

POUČEVANJE O BEGUNCIH

**STAROSTI
9–12**

**VODNIK PO
DEJAVNOSTIH**

Za več gradiv obiščite: unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 UNHCR

PREDEN ZAČNETE

Opomba o vključevanju beguncev, prosilcev za azil in migrantov pri načrtovanju pouka.

Preden se lotite kakršnih koli dejavnosti na temo beguncev, azila, državljanstva in migrantov, si vzemite nekaj časa za razmislek o učencih v svojem razredu. Ali so kateri od njih begunci, iskalci azila ali brez državljanstva? Če so, potem bi se bilo morebiti koristno pred izvedbo delavnic pogovoriti z njimi ali, če gre za mlajše otroke, z njihovimi starši.

Če je mogoče, v pouk vključite predloge in povratne informacije staršev in otrok ter jih prosite za odgovore na morebitna vprašanja, vendar samo, če so izrecno privolili, da bodo odgovarjali na vprašanja oz. da se želijo pogovarjati o tej problematiki.

Osebe brez državljanstva so osebe, ki nimajo državljanstva nobene države. Brezdržavljanost se lahko pojavi na veliko različnih načinov. Nacionalno pravo nekaterih držav, na primer, ne priznava nekaterih etničnih

ali verskih skupin za državljane te države, nekateri otroci pa se rodijo zunaj države državljanstva svojih staršev in ne morejo dobiti državljanstva v državi svojih staršev in tudi ne v državi, v kateri so se rodili. Številne države po svetu imajo zakone, ki ne dovoljujejo, da bi se državljanstvo z matere preneslo na njene otroke.

Osebe brez državljanstva se lahko srečujejo s težavami pri dostopu do temeljnih pravic, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo, zaposlitev, prosto gibanje in druge. Zaradi odsotnosti teh pravic se pogosto soočajo z ovirami in razočaranjem.

Bodite pozorni na uporabo besed »država« in »državljanstvo«, če imate v razredu otroke brez državljanstva. Namesto njiju lahko uporabite »vaš dom« ali »vaša kultura«.

AKTIVNOSTI ZA DELO V RAZREDU

Navajamo nekaj dejavnosti, ki jih lahko izvajate v razredu in ki lahko spodbudijo učence, da iz faze učenja o beguncih preidejo k ukrepanju in angažmaju.

PRIČAKOVANI IZIDI

1 | Razumevanje novih otrok v šoli in sočustvovanje z njimi.

Izvedite raziskovalni projekt, pri katerem boste ustvarili vodnik za nove otroke v šoli.

1. korak: Spodbuditev razprave o tem, kako je začetni obiskovati novo šolo kot novi priseljenec v državi. Naj otroci izberejo teme, za katere menijo, da bi bilo koristno o njih izvedeti več.

2. korak: To lahko poteka v obliki raziskovalnega projekta, pri katerem otroci anketirajo, tudi anonimno, če želijo, druge otroke v šoli na temo, kako je biti novi priseljenec v šoli.

Tisti, ki želijo, lahko sodelujejo v intervjuju otrok, ki izvajajo raziskavo. Otroci lahko intervjuvajo tudi svoje starše, in sicer o tem, kaj je treba storiti ob vpisu ali začetku novega šolskega leta.

3. korak: Otroci lahko potem svoje raziskovalno delo organizirajo z uporabo oglasne deske v učilnici, npr. na veliki tabli, na katero lahko napišejo rezultate. Na koncu lahko učitelj pomaga pri pisanju vodnika na podlagi raziskovalnih ugotovitev, napisanih na oglasni deski.

Predlog zaključne izjave za razpravo – »To je bil dragocen način, da smo se naučili, kako pomembno je biti prijazen in pripravljen pomagati novim priseljencem v naši šoli. Poskusimo se tega držati tudi v preostanku leta.«

PRIČAKOVANI IZIDI

2 | Razumevanje ekonomskega položaja prosilcev za azil

1. korak: Otroke prosite, naj se s starši pogovorijo, koliko denarja tedensko ali mesečno zapravijo za kupovanje hrane. Otroci lahko številko anonimno zapišejo na kos papirja in nato poiščejo povprečni tedenski znesek.

2. korak: Ugotovite, kakšen tedenski proračun imajo prosilci za azil, in otroke prosite, naj primerjajo zneska.

3. korak: Otroci naj v majhnih skupinah pripravijo seznam živil, ki jih potrebuje štiričlanska družina v enem tednu.

4. korak: Otroke odpeljite na ekskurzijo v lokalne supermarkete ali trgovine, kjer si bodo lahko ogledali, koliko denarja se potrebuje za nakup vsega, ker je po njihovem mnenju potrebno. Ta znesek primerjajte z zneskom, ki ga v povprečju porabijo njihove družine, in z zneskom, ki ga dobi prosilec za azil. Izvedite skupinsko razpravo o zbranih informacijah in se pozanimajte, ali imajo otroci kakšne predloge glede denarnih dodatkov za prosilce za azil.

5. korak: Pišite lokalnemu ali državnemu politiku z rezultati ugotovitev in spodbudite otroke, naj o tem, kar so se naučili, pripravijo videoposnetke in brošure, ki jih bo mogoče deliti s politiki.

Predlog zaključne izjave za razpravo – »To je bila produktivna in koristna dejavnost za razumevanje, kako družine, ki si prizadevajo pridobiti status beguncev, živijo v naši državi ob prihodu.«

PRIČAKOVANI IZIDI

3 | **Naučiti se sodelovati, da ustvarimo nekaj participativnega. Razumevanje, da je pomemben prispevek vsakega posameznika.**

Lotite se sodelovalne ustvarjalne dejavnosti na temo beguncev in jo delite z njihovo skupnostjo, denimo tako, da povabite starše ali pripravite predstavo za šolo ali druge razrede.

1. primer: Priprava in izvedba razstave
2. primer: Plesni nastop ali predstava
3. primer: Organizacija pesniškega recitala
4. primer: Priprava knjige zgodb

Predlog zaključne izjave za razpravo – *»Ta dejavnost je bila krasna in vsi ste prispevali. To je dragocen način, da se naučimo, kako pomembni so prispevki vseh.«*

PRIČAKOVANI IZIDI

4 | **Zagotovitev možnosti, da se otroci in družine naučijo sobivati v skupnosti.**

Na začetku šolskega leta za nove otroke v šoli organizirajte večer dobrodošlice ali vsakomesečni zajtrk z igrami, na katerem bo celotna skupnost imela priložnost za medsebojno spoznavanje. Otroci lahko izberejo igre, pripravijo hrano in pijačo ali zapojejo pesem dobrodošlice.

5

PRIČAKOVANI IZIDI

Naučiti se sodelovati, da ustvarimo nekaj participativnega. Razumevanje, da je pomemben prispevek vsakega posameznika.

Napišite knjigo zgodb ali pesmic, ki bodo drugim otrokom pomagale razumeti izkušnje otrok beguncev. Knjigo bi lahko podarili šolski ali lokalni knjižnici. Vsak otrok bi lahko dobil svoj izvod.

Predlog zaključne izjave za razpravo – »Ta dejavnost je bila krasna in vsi ste prispevali. To je dragocen način, da se naučimo, kako pomembni so prispevki vseh.«

6

PRIČAKOVANI IZIDI

Spodbuditi empatijo do položaja otrok beguncev

Novoprispelim otrokom beguncem napišite pisma o življenju v šoli v novi državi. Pisma lahko pustite v sprejemnem centru, kjer jih bodo delili z otroki.

Predlog zaključne izjave za razpravo – »Hvala, da ste pripravili ta pisma za otroke, ki so na novo prispeli v državo. Pomembno je, da vedno, ko lahko, pomislimo tudi na situacijo drugih.«

7 | PRIČAKOVANI IZIDI

Razumevanje položaja otrok, ki prosijo za azil v moji državi.

Nekateri sprejemni centri ali mreže sprejemnih centrov omogočajo možnost poučiti se o azilnih postopkih te države.

1. korak: Preverite na spletu oz. vprašajte posamezni sprejemni center, ali vam lahko kako pomagajo pri boljšem razumevanju načina delovanja sprejemnega centra in celotnega azilnega postopka.

2. korak: Nekateri sprejemni centri lahko vam lahko pomagajo tako, da vaš razred ali šolo obišče njihov predstavnik za komuniciranje, v nekaterih državah pa omogočajo izmenjavo z drugimi mladimi, npr. pošiljanje pisem, udeležbo na odprti nogometni tekmi ali športne igre.

3. korak: Preverite, ali obstajajo na območju kjer živite kakšne možnosti, da se neposredno seznanite z izkušnjami otrok in učencev, ki prosijo za azil.

Predlog zaključne izjave za razpravo lahko vključuje zahvalo vsem, ki so sodelovali pri kakšnem obisku ali dejavnosti.

8 | PRIČAKOVANI IZIDI

Vključevanje družin v naše razredne dejavnosti je odličen način za razumevanje, kako različen in zanimiv je naš razred.

Povabite starše, da prispevajo zamisli za dan dejavnosti, na katerem se bodo praznovale kulturne razlike, npr. kuharske ali kulturne dejavnosti. Otroke posedite v krog ali skličite sestanek razreda in preberite seznam zamisli staršev, da ugotovite, katere bi otroci želeli uresničiti.

Predlog zaključne izjave za razpravo – »Hvala vsem staršem otrok za sodelovanje.«

PRIČAKOVANI IZIDI

9 | Razumevanje položaja beguncev v moji državi

1. korak: Najprej preverite, ali so kateri od staršev otrok v razredu begunci. Če so, jih vprašajte, ali bi bili pripravljeni deliti svoje izkušnje o tem, kako je biti begunec. Če niso, se obrnite na organizacijo, ki zagotavlja pomoč beguncem v vaši lokalni skupnosti, in jo vprašajte, ali ima kakšnega begunca ali člana osebja, ki bi lahko obiskal razred.

2. korak: Otroke spodbujajte, naj postavljajo čim več vprašanj, da bi razumeli izkušnjo beguncev pri integraciji v novo državo.

3. korak: Učence prosite, naj vprašajo, kako bi lahko pomagali pri tem procesu, nato pa kot razred pripravite projekt, ki bo vključeval povratne informacije beguncev ali omenjene organizacije.

Predlog zaključne izjave za razpravo – *»Zahvala vsem, ki so sodelovali pri kakšnem obisku ali dejavnosti, in opomnik, kako dragoceno je, da se lahko iz sporazumevanja poučimo o tem, kako je biti begunec.«*

Za več gradiv obiščite: unhcr.org/teaching-about-refugees

To izobraževalno gradivo je razvila Mialy Dermish s prispevki Laetitie Lemaistre.

© 2017 UNHCR